

บทที่ 4

การประพันธ์เพลงละครโทรทัศน์

เพลงละครโทรทัศน์ ถือได้ว่าเป็นเพลงไทยสากลประเภทหนึ่ง ซึ่งมีหน้าที่มากกว่าเพลงไทยสากลทั่ว ๆ ไป คือ เพลงนั้น ๆ เป็นเพลงที่นำมาใช้ในละครโทรทัศน์ด้วย นอกจากนั้น เพลงละครโทรทัศน์ยังเป็นองค์ประกอบหนึ่งของละครโทรทัศน์ที่เป็นเอกลักษณ์ของละครเรื่องหนึ่ง ๆ เนื่องจากละครโทรทัศน์แต่ละเรื่องจะมีเพลงที่ใช้แตกต่างกันไป และเพลงเป็นสิ่งที่บ่งชี้ถึงลักษณะและการสื่อความหมายของละครโทรทัศน์เรื่องหนึ่ง ๆ ด้วย การศึกษาเรื่องการประพันธ์เพลงละครโทรทัศน์นั้น จะมีส่วนช่วยให้เกิดความเข้าใจในเรื่องกระบวนการซื้อเพลงละครโทรทัศน์มากยิ่งขึ้น

ในการศึกษาเรื่องการประพันธ์เพลงนี้ จะศึกษาวิธีการประพันธ์เพลงละครโทรทัศน์ของนักประพันธ์เพลงจากบริษัทเพลงซึ่งมีลักษณะการดำเนินธุรกิจเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ บริษัทละครโทรทัศน์ และบริษัทดนตรีซึ่งมีลักษณะการดำเนินธุรกิจเป็นผู้ผลิตรายย่อย ดังต่อไปนี้

- 4.1 การประพันธ์เพลงนำละคร (main title) และเพลงท้ายละคร (end title)
  - 4.1.1 บริษัทแกรมมี่ เอนเตอร์เทนเมนท์ (มหาชน) จำกัด (คุณเรืองกิจ ยงปิยะกุล)
  - 4.1.2 บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด (คุณสุทธิพงษ์ วัฒนจัง)
- 4.2 การประพันธ์ดนตรีประกอบละครโทรทัศน์ (background music)
  - 4.2.1 คุณสรวุฒิ เลิศปัญญาบุช (บริษัทเอ็กแซกท์ จำกัด)
  - 4.2.2 บริษัทเอคจู มิวสิค จำกัด (คุณสินินภา สารสาส)

4.1 การประพันธ์เพลงนำละคร (main title) และเพลงท้ายละคร (end title)

บริษัทแกรมมี่ เอนเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) และ บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน (1992) จำกัด เป็นบริษัทที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับสื่อบันเทิงที่มีรายได้หลักจากธุรกิจเพลง ซึ่งในส่วนของเพลงละครโทรทัศน์นั้นบริษัททั้งสองได้รับผลิตเพลงสำหรับบริษัทผลิตละคร

โทรทัศน์ต่าง ๆ และมีการนำเพลงเหล่านั้นมารวมเพื่อจำหน่ายด้วย เนื่องจากบริษัททั้งสองเป็นบริษัทที่มีส่วนแบ่งการตลาดในเรื่องเทปเพลงสูงสุด จึงได้ยกตัวอย่างการทำงานด้านการประพันธ์เพลงละครโทรทัศน์ของทั้งสองบริษัทนี้

4.2.1.1 บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน)

เมื่อบริษัทได้รับมอบหมายให้มีการประพันธ์เพลงละครโทรทัศน์แล้ว จะมีการส่งงานต่อให้ฝ่ายผลิตและสร้างสรรค์เพลงเพื่อมอบหมายงานประพันธ์ทำนองเพลง เมื่อการประพันธ์ทำนองได้รับการอนุมัติแล้ว ทำนองดังกล่าวจะถูกส่งไปให้ฝ่ายประพันธ์เนื้อร้อง และในขณะเดียวกันผู้ประพันธ์ทำนองจะดำเนินการเรียบเรียงดนตรีของเพลงนั้นด้วย ผลงานทั้งหมดจะได้รับการตรวจในแต่ละขั้นตอนและอนุมัติโดย คุณนิติพงษ์ ห่อนาค ซึ่งเป็นผู้จัดการฝ่ายผลิตและสร้างสรรค์เพลงของบริษัท

สำหรับเพลงละครโทรทัศน์นั้นโดยส่วนใหญ่แล้ว ผู้ประพันธ์ทำนอง (composer) จะเป็นผู้เรียบเรียงดนตรี (arranger) และเป็นผู้ควบคุมการทำงานทั้งหมดตลอดจนการร้องเพลงในห้องอัดเสียง (producer) ด้วย ซึ่งเป็นข้อแตกต่างจากการผลิตเทปเพลงไทยสากลอื่น ๆ ของบริษัทซึ่งผู้ประพันธ์ทำนองและเรียบเรียงดนตรีไม่จำเป็นต้องเป็น producer เอง

จากการสัมภาษณ์คุณเรืองกิจ ยงปิยะกุล (12 กุมภาพันธ์ 2539) ซึ่งเป็น producer ปฏิบัติงานฝ่ายผลิตและสร้างสรรค์เพลง และประพันธ์ผลงานเพลงละครโทรทัศน์ เช่น เกมเกียรติยศ รักหลอก ๆ ออย่าบอกใคร สุดสายป่าน จุดนัดฝัน เป็นต้น ได้กล่าวถึงวิธีการทำงานดังนี้

ในเบื้องต้นผู้ประพันธ์ทำนองจะได้รับเรื่องย่อของละครโทรทัศน์ซึ่งจะทำให้ทราบเนื้อเรื่องของละครและจะได้รับการบอกเล่าแนวเพลงที่ต้องการให้ประพันธ์ และเพลงนั้น ๆ จะนำไปใช้เป็นเพลงนำละคร (main title) หรือเพลงท้ายละคร (end title) และมีจุดประสงค์ต้องการให้เพลงนั้นสื่อความหมายใด

“เราจะให้ script คร่าว ๆ ของหนัง เรื่องโดยย่อว่าหนังเป็นยังไง เช่น เนื้อเรื่อง ที่มาที่ไป แล้วก็จุดประสงค์ จุดสุดยอดของหนังอยู่ตรงไหน แล้วจะบอกว่า เพลงนี้จะเป็นเพลงที่ไป support ตรงไหนของหนัง เช่นว่า สมมุติเพลงนี้เป็น main title จะต้องไปตอกย้ำชื่อเรื่องของหนังก็ OK เราก็จะรู้ว่าเป็น main title ถ้าเป็น end title อย่างเช่นเป็น love theme ไป support ในเรื่องความสัมพันธ์ของพระเอกกับนางเอก เราก็จะ OK จะไปเน้นที่ส่วนนั้น ตรงนี้เนี่ยจะมีคน brief มาให้เราเลย”

นอกจากนั้น ผู้ประพันธ์ทำนองจะต้องทราบด้วยว่า นักร้องที่จะมาร้องเพลงเป็นหญิงหรือชาย เนื่องจากจะมีผลต่อลักษณะดนตรีด้วยโดยเฉพาะในเรื่องของช่วงระดับเสียงสูง-ต่ำ ในกรณีที่ยังไม่มีการกำหนดนักร้องมา ผู้ประพันธ์ทำนองจะเป็นผู้เลือกนักร้องเองด้วยโดยเลือกศิลปินในบริษัท

ในส่วนของการประพันธ์ทำนองนั้น ในบางครั้งผู้ว่าจ้างจะกำหนดเรื่องแนวเพลงและแจ้งความต้องการที่เฉพาะเจาะจง แต่ในบางครั้งผู้ประพันธ์ทำนองจะต้องเป็นผู้คิดเองทั้งหมดโดยมีวัตถุประสงค์ให้เพลงนั้นมีความไพเราะ ซึ่งในการประพันธ์เพลงแต่ละเพลงจะไม่มีรูปแบบตายตัว

“คนที่ brief เราจะบอกเป็น detail ละเอียดมาเลยว่าเป็นแนวไหน ซึ่งเราก็เริ่มสร้าง melody จากตรงนั้น มันก็จะเกี่ยวกับทฤษฎีมาเกี่ยว อย่างเช่น mode ของเพลง ลักษณะ chord ลักษณะของ melody หรือว่าทาง จังหวะ ลีลา ของเพลง ซึ่งเริ่มจากตรงนั้น...บางทีเราก็ brief ตัวเอง อย่างบางทีเขาจะบอกมาว่าขอแต่เพลงเพราะ ๆ นะ เขาอะไรมาก็ได้ขอเพราะ ๆ เขาอาจจะ brief อย่างนี้ก็ได ในขณะเดียวกัน เราก็ต้องไปทำการบ้านด้วยว่าเราอยากเพราะ ๆ แบบไหน ไม่ใช่ที่เราไม่มีอะไรในหัวเลย เราก็แต่งอะไรออกมาแล้วมันก็สะเปะสะปะไปเรื่อย หมายความว่าทำนองกับดนตรีอาจจะไม่เข้ากัน...form ตายตัวของเพลงจะไม่มี ตามทฤษฎีที่เราเรียนมา structure ของเพลงมีหลายแบบให้เราเลือก อย่างเช่นบางเพลงขึ้นมาเป็น chorus เลย แล้วก็ออกมาเป็นท่อน A1 A2 หรือว่าบางท่อนอาจจะเป็น A1 แล้วไปท่อน B ท่อน C ซึ่งไม่ซ้ำกันเลย มันจะมีหลาย pattern ให้เรา มันก็ขึ้นกับ style มากกว่า”

4.1.2 บริษัทอาร์.เอส.โปรโมชั่น (1992) จำกัด

การทำงานด้านเพลงละครโทรทัศน์ของบริษัทจะควบคุมโดย คุณสุรัชย์ เชนรัฐโชติศักดิ์ ซึ่งเป็นกรรมการผู้จัดการบริษัท และเป็นผู้คัดเลือกผู้ประพันธ์เพลงละครโทรทัศน์และเป็นผู้กำหนดหรือแจ้งชื่อนักร้องสำหรับเพลงละครโทรทัศน์ให้ผู้ประพันธ์เพลงทราบ โดยมากแล้วผู้ประพันธ์เนื้อร้องและทำนองเพลงละครมักเป็นบุคคลเดียวกัน และเมื่อผลงานได้รับการอนุมัติแล้ว จะมีผู้เรียบเรียงดนตรีต่อไป

จากการสัมภาษณ์ คุณสุทธิพงษ์ วัฒนจัง (7 มีนาคม 2539) ซึ่งมีผลงานการประพันธ์เพลงละครโทรทัศน์ประมาณ 50-60 เพลงและเพลงสายโลหิตเป็นเพลงที่โดดเด่นได้รับรางวัลเมขลาปี พ.ศ.2538 ได้กล่าวถึงวิธีการทำงานดังนี้

ผู้ประพันธ์เพลงจะต้องอ่านเรื่องย่อของละคร และทำความเข้าใจอย่างชัดเจนเพื่อการประพันธ์เพลง โดยในการประพันธ์เพลงละครนั้นเนื้อเพลงควรจะมีการกล่าวถึงเรื่องราว และผลที่เกิดขึ้นในท้ายที่สุดของละครโทรทัศน์ด้วย

“เราจะมีเรื่องย่อมาให้ เรื่องย่อก็คือเป็นเรื่องย่อที่อย่างเวลาเราอ่านในหนังสือดารา ภาพยนตร์ หรือหนังสือที่เค้า promote เวลาจะมีละครฉาย เราจะมีเรื่องย่อว่าสุดท้ายจะลงเอยอย่างไรก็ติดตามชมได้ แต่ว่าของที่จะไม่ชมวดปลายอย่างนั้น จะต้องบอกว่าสุดท้ายมันจะเป็นยังไง มันจะลงเอยยังไง เราก็จะเอามาอ่าน อ่านแล้วก็พยายามที่จะทำความเข้าใจเรื่องราวให้ชัดเจน แล้วถึงเขียนลงมาเป็นเพลง แต่บางครั้งเรื่องย่อถ้าเราอ่านแล้วไม่เข้าใจ หรือว่าคิดว่ายังไม่พอสำหรับความรู้สึก อารมณ์ของเนื้อละครจริง ๆ ก็ต้องหาละครที่เป็น pocket book หรือว่าเป็นหนังสือนวนิยายมาอ่าน”

ในการประพันธ์เพลงละครโทรทัศน์โดยบริษัทเทพเพลงนั้น เพลงที่ประพันธ์ขึ้นมาควรจะเป็นเพลงที่เหมาะสมกับละครโทรทัศน์และสามารถขายได้ดี ซึ่งทำให้การประพันธ์เพลงจะต้องคำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายที่จะเป็นผู้ซื้อเทพเพลงละครโทรทัศน์ด้วย ซึ่งคือวัยรุ่น ดังนั้นภาษาที่ใช้ในเพลงจะต้องเป็นภาษาที่เข้ากับละครและเป็นภาษาที่ไม่เก่า

“ถ้าทำ (เพลง) ใสละครเฉย ๆ จุดมุ่งหมายก็คือว่าทำยังไงให้เพลงเข้ากับละครมากที่สุด แต่ถ้าเราจะทำไปให้ขายด้วย คือหวังว่าจะขายดีด้วยเราต้องคำนึงถึงเข้ากับละครและเข้า

กับกลุ่มคนฟังได้ด้วย เพราะกลุ่มคนดูละครกับกลุ่มคนฟังเนี่ย มันจะมีหลายกลุ่มที่แตกต่างกัน สมมุติคนดูละคร คนฟังเพลงละคร อาจจะเป็นแม่บ้านซึ่งไม่ได้เป็นเป้าหมายในการขายเท่าไร แต่ถ้ามีกลุ่มวัยรุ่นเข้ามาด้วยซึ่งชอบตัวพระเอกแล้วก็ติดตามชมละครด้วย ชอบเพลงด้วย กลุ่มนี้จะเป็นกลุ่มที่มีกำลังซื้อ และก็เรียกว่าเป็นตลาดใหญ่ของวงการเทปปัจจุบัน เพราะฉะนั้นเราจะต้องเขียนให้ภาษามันเข้ากับละครและไม่เก่า ในกรณีที่เป็นละครวัยรุ่นหรือทันสมัย... เพราะฉะนั้นในการเขียนเพลงละครเพื่อจะไปหวังผลในการขาย เรามีข้อแม้เพิ่มขึ้นก็คือว่าทำให้วัยรุ่นชอบด้วย

เนื่องจากโดยส่วนใหญ่แล้ว การทำงานด้านการประพันธ์เพลงละครโทรทัศน์ในบริษัทจะประพันธ์โดยบุคคลเดียว จึงมีความยืดหยุ่นในการประพันธ์ได้มาก เนื่องจากอาจประพันธ์คำร้องก่อนทำนองเพลง หรือประพันธ์ทำนองก่อนคำร้อง และในบางครั้งอาจประพันธ์คำร้องและทำนองพร้อมกัน

“เพลงละครส่วนใหญ่ 100% ตึกว่า พี่จะเขียนทั้งเนื้อทั้งทำนอง...บางทีเนื้อมาก่อน บางทีทำนองมาก่อน บางทีมาพร้อมกันเลย อย่างสายโลหิต พี่นี่รูปประโยคแล้วก็ความหมายของมันก่อน คือ ออกศึกช้านึกแต่รบ จบศึกช้านึกแต่รัก นึกอันนี้ขึ้นมาก่อน แล้วก็คิดว่าอันนี้น่าจะเป็นท่อนสร้อย ท่อน hook ยังไม่มี melody พี่ก็นึกขึ้นมาเลยว่า เพลงเนี่ยจะมีรูปแบบของมันอยู่ แล้วเราจะวางเนื้อเรื่องลงไปในแต่ละ block แต่ละ block ของมัน อย่างมันมี A B แล้วก็แยกเป็น C แล้วก็ D B กับ D ส่วนใหญ่จะคล้าย ๆ กัน ออกศึกคือท่อน C แยก...เราจะวางจุดมุ่งหมายของเราในจินตนาการก่อนในความคิดก่อนว่า ออกศึกช้านึกแต่รบ เป็นท่อนสร้อย จบศึกช้านึกแต่รักเจ้าเท่านั้น เพราะฉะนั้นเพลงต้องมี 2 เรื่อง คือ รบ กับ รัก พี่ก็คิดไว้ว่า A จะพุดถึงเรื่องรบ B จะพุดถึงเรื่องรัก C คือท่อน hook ท่อน climax D คือสรุป”

จะเห็นได้ว่า เพลงนำและเพลงท้ายละครนั้น เป็นเพลงที่มีความเกี่ยวข้องกับบริษัท เทปเพลงในปัจจุบันนี้ เนื่องจากเพลงเหล่านี้ นอกจากจะนำไปใช้ในละครโทรทัศน์แล้ว ยังเป็นเพลงที่สามารถนำมาจำหน่ายในรูปของเทปและซีดีอีกด้วย

4.2 การประพันธ์ดนตรีประกอบละคร (background music)

ดนตรีประกอบละคร คือเพลงที่อยู่ในส่วนของการดำเนินเรื่อง จะพบว่าละครบางเรื่อง จะนำเพลงนำละครและเพลงท้ายละครมาใช้เป็นเพลงประกอบในเนื้อเรื่องของละคร ซึ่งเป็นเพลงที่มีเสียงร้องด้วย ส่วนละครบางเรื่องจะมีการเพิ่มเติมดนตรีที่เป็นเพลงบรรเลงด้วย งานวิจัยนี้ได้ยกตัวอย่างการประพันธ์ดนตรีประกอบละครของนักดนตรีซึ่งได้ร่วมงานกับบริษัท ละครโทรทัศน์ 2 บริษัท เพื่อความเข้าใจในเรื่องเพลงละครโทรทัศน์เพิ่มขึ้น

4.2.2 1 บริษัทเอ็กแซ็กท์ จำกัด

บริษัทเอ็กแซ็กท์ จำกัด เป็นบริษัทผลิตละครโทรทัศน์ซึ่งอยู่ในเครือเดียวกับบริษัท แกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) ในส่วนของเพลงนำละครและเพลงท้ายละครจึงมอบหมายให้บริษัทแกรมมี่ฯ ประพันธ์เสมอ แต่อย่างไรก็ตามในส่วนของดนตรีประกอบละคร บริษัทเอ็กแซ็กท์ฯ จะมอบหมายงานให้คุณสรารุช เลิศปัญญาสุข (สัมภาษณ์ 21 กุมภาพันธ์ 2539) เป็นผู้รับผิดชอบ

ในการผลิตดนตรีประกอบละครแต่ละเรื่อง ผู้ประพันธ์จะมีเวลาทำงานประมาณ 1 สัปดาห์ เนื่องจากจะต้องรอฟังเพลงเริ่มละครและเพลงท้ายละครก่อน เพื่อเป็นแนวทางในการประพันธ์ดนตรีประกอบละครที่ประสานสอดคล้องกัน

“มันมีปัญหาตรงที่ว่าเพลง title ส่งมาช้า เราไม่มี theme song เพื่อไป variate เราก็ทำงานไม่ได้ ช่วงหลัง ๆ ไม่เคยมีเรื่องไหนเกินอาทิตย์ ทำงานเหมือนหุ่นยนต์เลย”

ในการเริ่มงานด้านการประพันธ์ดนตรีประกอบนั้น ผู้ประพันธ์จะต้องพูดคุยกับผู้กำกับถึงละครโทรทัศน์เรื่องนั้น ๆ โดยทุก ๆ ครั้งคุณถกลเกียรติ วีรวรรณ จะร่วมด้วย เนื่องจากเป็นผู้ดูแลงานโดยรวมทั้งหมดของบริษัท การประพันธ์ดนตรีประกอบละครไม่จำเป็นจะต้องทราบเรื่องราวในตอนท้ายของละคร เพียงแต่ทราบว่าเหตุการณ์ในเรื่องตอนใดที่ต้องการดนตรีเข้าไปส่งเสริมเป็นพิเศษ

“ยามเมื่อลมพัดหวาน เป็นเรื่องแรกที่พี่ทำ ก็จะไปคุยกับพี่บอย โจทย์ก็คือเขาบอกเป็น scene ให้ เพราะว่าไม่มีทางที่เราจะได้ละครมาดูก่อนแล้วทำเพลง เพราะว่า product ทุก

อย่างจะเสร็จใกล้ ๆ กัน เพราะฉะนั้นเขาจะเล่าเป็น scene scene ให้เราว่า อย่างเช่น scene รักในละคร เราต้องทำเป็น mood อยู่แล้ว มี mood รัก เหมง อารมณ์สนุก อารมณ์ตื่นเต้น ให้กำลังใจ อย่างนี้ เขาก็เล่าว่ารัก รักยังไง พระเอกกับนางเอกเจอกันยังไง **สนุก เพลงเดิน** เรื่องสนุก ๆ อย่างเรื่องยามเมื่อลมพัดหวนเป็นละคร show view ของที่โน่นที่นี้ **เป็น** อารมณ์เป็น ๆ ตลกหน่อย ๆ เป็นยังไง คำจะเล่าเป็น scene ให้เราฟัง"

ในการประพันธ์ดนตรีประกอบเพลงต่อละคร 1 เรื่อง ผู้ประพันธ์จะประพันธ์ดนตรี ประมาณ 18-20 รูปแบบอารมณ์ เพื่อใช้ในเหตุการณ์ต่าง ๆ กัน ดนตรีบางรูปแบบอาจจะไม่ได้ นำไปใช้ประกอบละคร นอกจากนั้นดนตรีแต่ละรูปแบบ จะมีความยาวของเพลงที่แตกต่างกัน ออกไปเพื่อความสะดวกในการนำดนตรีไปใช้ในละครโทรทัศน์

"ประมาณต่อเรื่องไม่เกิน 20 variation ประมาณ 18 19 20 แล้วแต่ ยกตัวอย่างเช่น เรื่องล่า จะมีรัก 3 แบบ รักที่นางเอกรักผู้ชาย รักแฟนเก่า มีผู้ชายมารัก นี่คือรักอย่างผู้ใหญ่ รักที่สองคือแม่รักลูก รักที่สามคือ มีใจอยู่ 7 คน ต้องทำตัวไปรักใจบ้างเพื่อจะได้ฆ่า เป็นรักมี เลคนัย... แต่ถ้าเป็นเรื่องที่ไม่มีองค์ประกอบเฉยๆ อย่างนี้ก็ทำประมาณ 3 แบบ รักน้อย น้อย รักประมาณกลาง แล้วก็ทิ้งไปเลย... เวลาทำ variation จะทำเผื่อ บางทีบาง variation ไม่ได้ใช้เลยก็มี... ความยาวของดนตรีประกอบต่อละครเรื่องหนึ่งประมาณ 40 นาที แต่ว่ามันมี อีกส่วนหนึ่งที่เรทำให้เขาด้วยเพื่อความสะดวกในการลงเสียง อย่างเช่น theme ตื่นเต้นที่หนึ่ง variation ของตื่นเต้นที่หนึ่ง สมมุติเราทำความยาวไว้ 3 นาที เราจะทำเพลงเดียวกันให้มี 1 นาที 15 วิ แล้วก็ 1 นาทีถ้วน 45 วิ 30 วิ 15 วิ เพื่อที่เวลาที่เขาไปลงเสียงใน cut ที่แค่ 15 วิ 30 วิ มันจะได้จบพอดีไม่ใช่ว่าเขาจะต้องมานั่ง fade out เอง มานั่งเอา volume ลง เวลาเขาลง เสียงจะง่ายขึ้น เราใช้ com ทำก็ตัดที่ com ได้ไม่ยาก ทุก theme ที่มันเป็นยาว ๆ ไม่ค่อยมีช่องว่างเนี่ยจะทำอย่างนี้ให้เขา เขียนไว้ให้มันจะมี list เป็นหางว่าวเลย รักหนึ่ง 15 วิ 30 วิ เรียงไปเลย"

ในบางกรณีที่ละครโทรทัศน์บางตอน มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องดนตรีมาก ผู้ประพันธ์ ดนตรีประกอบละครมักมีความจำเป็นต้องตามไปกองถ่ายละครด้วยเพื่อให้ความช่วยเหลือในการปรับแต่งดนตรีให้มีคุณภาพดีขึ้น

"มันจะต้องเป็น scene ที่เกี่ยวกับดนตรีจะเราจะไปถึงจะไป อย่างเช่นว่ามีอยู่ scene หนึ่งในเรื่องอยากหยุดตะวัน ที่ศักดิ์สิทธิ์ แห่งทอง ต้องร้อง แล้วพี่เล่น guitar ให้ คราวนี้เสียง

แท่งกับการร้องสดตรงนั้น แล้วเสียง guitar ตัวนึงกลัวจะเอาไม่อยู่ เราต้องไปดูด้วยว่าช่วยอะไรได้บ้าง แล้วกลับมาทำ พอเข้าห้องอัดเสร็จแล้ว เราดูเทปเสร็จแล้ว เดี่ยวผมไปใส่เพิ่มให้ได้ แล้วเขาอัดเป็น VDO ให้เราแล้วเราเอากลับมาทำที่บ้าน กลับมาใส่เสียงพวก string พวกอะไรเพิ่มเข้าไปในเพลงนั้น มันจะได้อารมณ์ที่ว่าไม่ใช่เป็นการ lip sync ในละครนั้น มันจะเป็นอารมณ์ที่ว่าร้องสด เล่นดนตรีสดในละคร แต่มาเพิ่มดนตรี line อื่น ๆ ทีหลัง มันก็จะได้อีกอารมณ์หนึ่งโดยไม่ต้อง lip sync นี่คือเวลาที่ตามไปกองถ่าย”

4.2.2 บริษัทยูมา จำกัด

บริษัทยูมา จำกัด เป็นบริษัทที่ผลิตละครโทรทัศน์และภาพยนตร์และมีละครโทรทัศน์หลายเรื่องที่มีมอบหมายให้บริษัทเอครู มิวสิค จำกัด รับผิดชอบในเรื่องเพลงละครโทรทัศน์ โดยจากการสัมภาษณ์คุณสินินภา สารสาส (16 มกราคม 2539) ทำให้ทราบว่าในบางครั้งบริษัทจะให้รับผิดชอบในการประพันธ์ทั้งเพลงนำละคร เพลงท้ายละคร และดนตรีประกอบละคร

ในส่วนของการประพันธ์เพลงนำละครนั้น ผู้ประพันธ์จะได้ทราบเรื่องย่อของละครอย่างละเอียดและมีการพูดคุยกับผู้กำกับเพื่อความเข้าใจในละครมากขึ้น และจะต้องคำนึงว่าเพลงสามารถถ่ายทอดเรื่องราวของละครโทรทัศน์ในระยะเวลาอันสั้น โดยผู้ชมสามารถทราบอารมณ์และแนวทางของเรื่อง เนื่องจากเมื่อสถานีโทรทัศน์แพร่ภาพละครได้ไม่นาน เพลงเริ่มละครจะถูกสถานีตัดออกบางส่วนและมีโฆษณาแทนที่

“ละครมักจะให้เป็นเรื่องย่อ เป็น treatment ที่ค่อนข้างละเอียด การคุยกับผู้กำกับก็จะละเอียดมากขึ้น เราก็เริ่มทดลอง เพลงนำ ส่วนใหญ่จะจับแก่นของเรื่อง สองการเล่าเรื่อง โดยเฉพาะเพลงละครต้องเล่าเรื่องเลยภายในหนึ่งเพลงเนี่ย อย่างมากต้องฟังได้ซักประมาณ 2 นาที อย่างเก่งในช่วงตอนต้น ๆ สอง week แรกเนี่ย TV เขาจะเปิดค่อนข้างจะเต็มเพลง ภายใน 2 นาทีจะต้องเล่าเรื่องให้จบโดยไม่บอกมากแล้วก็ไม่บอกน้อยเกินไปและไม่อ้อมเกินไป ฟังแล้วรู้เรื่อง ได้ความรู้สึกของเรื่องนี้ ว่าเศร้าหรือปึ่ หรือหนักหรือกระจุ่มกระจิม ใครรักใครเพราะว่าต่อจากนั้น week ที่ 3 ก็จะไปตัดไปครึ่งเพลงเพราะว่า sponser กินเวลาเขาไปตาม form”

ในส่วนของดนตรีประกอบจะใช้เพลงจากเทปหรือซีดี ซึ่งเรียกว่าการวางแผ่นซึ่งเป็นวิธีการที่นิยมตลอดมา แต่ในระยะหลังสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ได้มีนโยบายให้ใช้ดนตรีประกอบ

ละครที่มีการประพันธ์ขึ้นใหม่ ทางสถานีโทรทัศน์ได้มีการนำเครื่อง DAT (Digital Audiotape) และมีการนำ keyboard มาเพื่อให้บริษัทละครโทรทัศน์ได้ใช้เครื่องมือเหล่านั้นในการลงเสียงละครโทรทัศน์ หรือละครบางเรื่องจะมีการประพันธ์ดนตรีประกอบโดยเฉพาะ โดยนำเพลงนำละครและเพลงท้ายละครมาเป็นหลักในการประพันธ์

"ตัวดนตรีประกอบไม่มีประเพณีที่จะทำเพราะว่างบน้อย เพราะฉะนั้นการใช้ดนตรีประกอบส่วนมากจะว่างแน่ เขาเรียกว่าว่างเสียง อย่างช่อง 3 ที่หนองแขมเขาเรียกห้องว่าง sound จะใช้แน่เป็นส่วนใหญ่ เพิ่งมาช่วงก่อนปีใหม่เนี่ยเขามีนโยบายให้พยายามใช้เพลงที่จ้างแต่ง แล้วก็มีการปรับปรุงที่หนองแขม มีเครื่อง DAT งอกขึ้นมาห้องละครเครื่อง แล้วก็ keyboard ตั้งไว้ จ้างพวกมือ keyboard เด็ก ๆ มานั่ง ๆ ต้อง แต่ง ประกอบเข้าไป"

ดนตรีประกอบละครนั้นจะมีที่มาจากเพลงเริ่มและเพลงท้ายละครโทรทัศน์ ทำนองหลักของดนตรีประกอบละคร หรือ theme song จะได้จากการวิเคราะห์แก่นเรื่อง ซึ่งโดยมากแล้วละครโทรทัศน์จะมี 3 ทำนองหลัก ได้แก่ รัก โหด และเศร้า เพลงละครโทรทัศน์เรื่อง โสมส่องแสงเป็นเพลงละครที่ได้รับรางวัลโทรทัศน์ทองคำในปี พ.ศ.2537 ซึ่งมีการประพันธ์เพลงเริ่มละครและดนตรีประกอบละครโดยบุคคลเดียวกัน ทำให้ละครโทรทัศน์มีความเป็นเอกภาพในเรื่องของดนตรี

"ในหนังเรื่องหนึ่งอาจมี theme song สัก 4 theme ถ้ามัน action เยอะ เหตุการณ์ เยอะ แต่ส่วนใหญ่ก็จะประมาณ 3 ส่วนใหญ่จะจับเอาจากแก่นเรื่องเวลาที่แตกออกมา ถ้าเป็นนักดนตรีก็จะรู้ว่า theme กับ variation แตกแยกออกมา มีหวาน มีโหดหรือบูหรือ action แล้วก็เศร้า อย่างโสมส่องแสงเนี่ยจะมี 3 (theme) theme รักที่แบบบวกเศร้า รักแบบเศร้าตายจากกัน แล้วก็ theme รบ ซึ่งจะได้ยินอยู่ในละคร แล้วก็ theme ความตาย ก็คือ theme ของเจ้าหลวงตายรวมทั้งเจ้าลอยด้วย ใช้ตอนท้ายของเรื่อง"

จะเห็นได้ว่า ดนตรีประกอบละครนั้นมีความสัมพันธ์กับเพลงนำละครและเพลงท้ายละคร เนื่องจากดนตรีประกอบละครนั้นเป็นดนตรีที่ประพันธ์จากทำนองหลักของเพลงนำละครและเพลงท้ายละคร ถึงแม้ว่าโดยมากแล้วดนตรีประกอบละครจะเป็นเพียงเพลงบรรเลงแต่ดนตรีนี้ช่วยสื่อความหมายของละครต่อผู้ชมละครโทรทัศน์ เนื่องจากเป็นดนตรีประกอบภาพและเรื่องราว ตลอดจนเหตุการณ์ในตอนนั้น ๆ